

Sygn. akt I C 1043/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2017 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z powództwa (...) SA z/s w B.

przeciwko A. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. M. na rzecz strony powodowej (...) SA z/s w B. kwotę 17.815,37zł (siedemnaście tysięcy osiemset piętnaście złotych 37/100);

II. rozkłada zasądzone w pkt I świadczenie na 118 miesięcznych rat, płatnych do 12 dnia każdego miesiąca, począwszy od miesiąca kalendarzowego następującego po prawomocności wyroku w niniejszej sprawie, z tym że pierwsza z tych rat wynosi 265,37 zł, a pozostałe 117 rat wynoszą po 150 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek rat;

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. nie obciąża pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt I C 1043/17

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie od pozwanej A. M. kwoty 17.887,74 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 28 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla dnia 28 lutego 2016 r. do zapłaty kwoty 17.967,74 zł w dniu 27 czerwca 2017 r. Dlatego strona powodowa wezwała pozwaną w dniu 28 maja 2017r. do wykupu weksla. Pozwana wpłaciła na konto powoda kwotę 80 zł, jednak zaprzestała spłacania reszty roszczeń. Strona powodowa zgodnie z pkt. 13.1 umowy oraz na podstawie art. 481 § 2¹ K.c. żąda odsetek umownych za opóźnienie wynoszących dwukrotność każdorazowej wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Strona powodowa wskazała, że podpisując własnoręcznie kalendarz spłat rat, znała wysokość zobowiązania i termin spłat.

Pozwana w odpowiedzi na pozew uznała powództwo w części tj. co do kwoty 17.287,74 zł i wniosła o oddalenie powództwa w części tj. co do kwoty 600 zł. Pozwana przyznała, że łączyła ją ze stroną powodową umowa pożyczki zabezpieczona wekslem własnym in blanco i uznała powództwo co do kwoty 17.287,74 zł. Pozwana podniosła, iż po skierowaniu do niej wezwania do zapłaty, dokonała częściowej spłaty zobowiązania, przelewając na poczet wierzytelności dochodzonej w przedmiotowej sprawie kwotę 600 zł. Pozwana dokonała spłat w wysokości po 150 zł kolejno w dniach: 10 sierpnia 2017r., 11 września 2017r., 11 października 2017r. oraz 10 listopada 2017r. Fakt, że pozwana uiściła po wezwaniu do zapłaty na rzecz strony powodowej kwotę 600 zł, uzasadnia oddalenie powództwa

w tym zakresie. Pozwana wskazała też, że strona powodowa zawarła z pozwaną ugodę działając poprzez swojego pracownika terenowego- M. B.. Przedmiotem ugody było postanowienie, iż pozwana dokona dobrowolnej spłaty całości zobowiązania z tytułu umowy pożyczki nr (...), dokonując spłat w miesięcznych ratach w wysokości po 150 zł każda. Pozwana, wskazała, że wykonywała postanowienia ugody i dokonywała comiesięcznych wpłat na wskazany przez stronę powodową rachunek bankowy w wysokości po 150 zł. Nieprawdziwe jest zatem twierdzenie strony powodowej, iż próba polubownego rozwiązania sporu okazała się bezskuteczna.

Pozwana wniosła, wobec faktu iż nie kwestionuje ona swojego zobowiązania oraz zmierza do dobrowolnej spłaty całości roszczenia w umówionych ratach, o zasądzenie od niej na rzecz strony powodowej kwoty w wysokości 17.287,74 zł wraz z rozłożeniem tej kwoty na podstawie art. 320 Kpc na raty płatne w stosunku miesięcznym po 150 zł każda. Powyższe pozwana uzasadniła faktem, iż strona powodowa umówiła się z pozwaną na spłatę całości roszczenia w ratach po 150 zł oraz faktem, iż pozwana pozostaje w trudnej sytuacji majątkowej, która nie pozwoli jej, w przypadku zasądzenia należności na rzecz strony powodowej bez rozłożenia na raty, na zaspokojenie wierzyciela, a całkowicie zdestabilizuje sytuację majątkową pozwanej, która w dalszym ciągu stara się dobrowolnie regulować wszystkie swoje zobowiązania.

Pozwana wniosła także na podstawie art. 102 Kpc o nieobciążanie jej kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, wobec faktu, iż pozwana nie dała stronie powodowej powodu do wytoczenia procesu. Na skutek wezwania do zapłaty strony zawarły porozumienie, które pozwana realizowała i nadal realizuje pomimo wytoczenia przez stronę powodową powództwa. Pozwana uznała roszczenie strony powodowej przy pierwszej czynności procesowej oraz pozostaje w trudnej sytuacji majątkowej co uzasadnia odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami procesu

Na rozprawie w dniu 28 listopada 2017r. pozwana A. M. podtrzymała swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew strony pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 28 lutego 2016 r. pozwana A. M. zawarła z (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki nr (...), na zabezpieczenie której pozwana złożyła do dyspozycji (...) S.A. z siedzibą w B. weksel in blanco.

Pozwana zaprzestała regularnej spłaty rat pożyczki, zalegając z zapłatą rat wymagalnych. Z uwagi na to, strona powoda pismem z dnia 28 maja 2017r. wypowiedziała pozwanej ww. umowę pożyczki z uwagi na nie płacenie zobowiązań zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat w/w pożyczki, z 30 dniowym terminem wypowiedzenia i wskazała, że należności pozwanej z tytułu zawartej umowy pożyczki wynoszą 17.967,74 zł oraz wezwała pozwaną do natychmiastowej zapłaty ww. kwoty.

Jednocześnie strona powodowa zawiadomiła, że zgodnie z postanowieniami ww. umowy oraz deklaracji wekslowej wystawiony przez pozwaną weksel in blanco został wypełniony i w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu najbliższych 30 dni, strona powodowa skieruje sprawę na drogę sądową do rozpoznania przez sąd powszechny. Strona powodowa zapowiedziała też rozpoczęcie, zgodnie z warunkami zawartej umowy, naliczanie odsetek umownych od powyższej kwoty, po upływie 30 dni od daty wypowiedzenia.

Strona powodowa wypełniła weksel na kwotę 17.967,74 zł na swoją rzecz z datą jego płatności 27 czerwca 2017 r. i miejscem płatności w B.. Pozwana z tytułu tej należności wpłaciła na rzecz strony powodowej kwotę 80 zł.

(bezsporne, a ponadto tak: weksel in blanco z dnia 28.02.2016r. – koperta k. 41, wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 28.05.2017r. –k. 5

Pozwana następnie dokonała 4 wpłat z tytułu dochodzonej przez stronę powodową należności, w kwotach po 150 zł w dniach 10 sierpnia 2017 r., 11 września 2017 r., 11 października 2017 r. oraz w 10 listopada 2017 r. (łącznie 600 zł).

Dowód: - bankowe dowody wpłat - k. 30-33

Pożyczka została zaciągnięta przez pozwaną na spłatę innych zobowiązań finansowych, gdyż pozwana od kilku lat znajduje się w bardzo trudnej sytuacji osobistej i majątkowej, czego początkiem było przed kilku laty bezrobocie jej męża, z powodu którego brakowało im środków do życia, a później ciężka choroba nowotworowa teściowej pozwanej, która w międzyczasie zmarła. Problemy finansowe były przyczyną zaciągania kolejnych pożyczek przez pozwaną. Pożyczka zaciągnięta u strony powodowej miała być spłacana co miesiąc w kwocie 600 zł i była przez nią spłacana do kwietnia 2017 r. Na początku kwietnia 2017 r. pozwana miała wypadek tzn. została napadnięta i okradziona we W., straciła przytomność, bo spadła wówczas z wysokości ok. 5 metrów, leżała w szpitalu przez okres 2 tygodni i przez pół roku była na zwolnieniu lekarskim z pracy z tego powodu, bo w wyniku tego zdarzenia miała złamaną rękę, rzepki w obu kolanach, żebra, mostek i musiała przez długi czas leżeć w łóżku. Pozwana z powodu tych problemów zaprzestała wtedy spłacać regularnie należności z zaciągniętej pożyczki, a nadto zasiłek chorobowy z ZUS przychodził na jej konto nieregularnie. U strony powodowej pozwana ma zaciągnięte jeszcze dwie inne pożyczki. W czerwcu 2017 r. pracownik strony powodowej M. B. przyjechał do niej i zaproponował, żeby te wszystkie pożyczki spłacała przynajmniej w ratach i pozwana, oprócz wpłat na rzecz dochodzonej przez stronę powodową należności, spłaca dwie pozostałe pożyczki w ten sposób, że jedną spłaca po 500 zł miesięcznie, a drugą po 150 zł miesięcznie. Pozwana mieszka z mężem i synem we własnym domu. Pozwana uzyskuje z pracy dochód netto w wysokości 1.400 zł i ma emeryturę w wysokości 1.830 zł netto, mąż pozwanej ma 1.700 zł emerytury i pracuje na umowę zlecenia uzyskując 1.500-1.600 zł miesięcznie, natomiast syn pozwanej sam się utrzymuje i prowadzi gospodarstwo domowe. Razem z mężem pozwana ma zaciągnięty kredyt hipoteczny na dom mieszkalny, w którym mieszkają, który spłacają w wysokości 1.950 zł miesięcznie. Gdy teściowa pozwanej zachorowała, przez 3 lata leżała w łóżku, i pozwana się nią opiekowała do śmierci, która nastąpiła 5 lat temu. Następnie pozwana musiała jeszcze pomagać bratu, który był kaleką z amputowanymi dwiema nogami, który mieszkał w W. i miał tylko 900 zł renty i pozwana pomagała mu w ten sposób, że wysyłała mu pieniądze, paczki żywnościowe oraz jeździła do niego pomagać mu do jego śmierci. Brat pozwanej zmarł 22 sierpnia 2015 r.

Pozwana ma jeszcze inne zobowiązania finansowe. Pozwana ma bowiem jeszcze kredyt w A. Banku i to jest kredyt konsumpcyjny zaciągnięty na 8 lat i rata tego kredytu wynosi 788 zł i tę ratę pozwana i jej mąż płacą co miesiąc. Poza tym pozwana z mężem żeby sprostać zobowiązaniom finansowym, musi korzystać z pożyczek tzw. chwilówek. Z tych chwilówek pozwana z mężem mają do spłaty na chwilę obecną ok 30 tys. złotych; część już pozwana z mężem spłaciła, a resztę spłacają co miesiąc w uzgodnionych kwotach. Z tytułu tych chwilówek łącznie co miesiąc pozwana z mężem spłacają 1.800 zł. Pozwana i jej mąż żyją bardzo skromnie i utrzymują się z tego co uprawiają w ogrodzie, bo mają duży ogród i pozwana robi przetwory z płodów rolnych. Za prąd pozwana i jej mąż płaci ok. 100 zł na 2 miesiące, za wodę 50 zł na 2 miesiące, za śmieci 48 zł na 2 miesiące, za podatek od nieruchomości raz na kwartał 150 zł. Pozwana jest w stanie spłacać dochodzone zobowiązanie wobec strony powodowej po 150 zł miesięcznie, natomiast za kilka miesięcy, jak spłaci niektóre długi, to będzie się starać spłacać więcej. Pozwana z mężem chce sprzedać dom, w którym mieszkają, żeby spłacić większą ilość długów i ewentualnie kupić w to miejsce mieszkanie.

Dowód: - przesłuchanie pozwanej 36,

- notatka ze spotkania k.34

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się prawie w całości zasadne.

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodziła roszczenia na podstawie weksla, stąd też decydujące znaczenie miała ocena zasadności jej roszczenia w świetle prawa wekslowego.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 28.04.1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r., nr 37, poz.282 z późn. zm.) weksel własny zawiera: nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; przyrzeczenie

bezw warunkowe zapłaenia oznaczonej sumy pieniężnej; oznaczenie terminu płatności; oznaczenie miejsca płatności; nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłaata ma być dokonana; oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; podpis wystawcy wekslu. W literaturze prawniczej powszechnie przyjmuje się, że weksel jest dokumentem sporządzonym w wymaganej przez prawo wekslowe formie, zawierającym zobowiązanie osób na nich podpisanych do zapłaty określonej sumy pieniężnej oznaczonej osobie w ustalonym terminie i miejscu. Jako papier wartościowy weksel ucieleśnia w sobie pewne prawo majątkowe i dokumentuje zobowiązanie osób, które go podpisały. Złożenie podpisu jest samodzielną podstawą i przyczyną powstania zobowiązania wekslowego; każda z osób, która sygnuje weksel staje się przez to dłużnikiem wekslowym. Tę ostatnią cechę charakterystyczną zobowiązania wekslowego doktryna prawnicza powszechnie określa jako abstrakcyjność. Innymi słowy poprzez podpisanie i wydanie weksla dłużnik wekslowy zaciąga wobec posiadacza weksla zobowiązanie, które jest oderwane od podstawy gospodarczej, w związku z którą weksel został wystawiony. Podstawa ta nie wpływa na ważność zobowiązania wekslowego, nawet jeżeli z jakichkolwiek przyczyn jest wadliwa. Posiadacz weksla, występując z roszczeniem zapłaty, nie jest zobowiązany do wykazywania istnienia podstawy gospodarczej; wystarczy, że załączy do pozwu prawidłowo wypełniony i niebudzący wątpliwości co do autentyczności dokument weksla wraz z wezwaniem do jego wykupu. W literaturze prawniczej panuje zgoda, że weksel może spełniać m.in. funkcję gwarancyjną, która polega na tym, że jeżeli wręczeniu weksla nie towarzyszy wola odnowienia dotychczasowego zobowiązania, weksel pełni funkcję zabezpieczającą określony stosunek cywilnoprawny. Wierzycielowi zatem obok roszczenia pierwotnego przysługuje nowe roszczenie – wekslowe. Wierzyciel jest uprawniony do dochodzenia swych roszczeń na podstawie stosunku cywilnoprawnego lub na podstawie weksla.

W niniejszej sprawie strona powodowa przedłożyła weksel, który zdaniem Sądu zawiera wszystkie ustawowe elementy weksla. Pozwana nie kwestionowała zresztą swojego zobowiązania wekslowego, uznała wręcz do określonej kwoty roszczenie strony powodowej z tego tytułu, co pozwalało na przyjęcie, że roszczenie strony powodowej jest uzasadnione co do samej zasady. Natomiast pozwana podniosła zarzut spełnienia częściowego świadczenia dochodzonego przez stronę powodową w łącznej kwocie 600 zł, który należało uznać za zasadny, gdyż został należycie przez pozwaną udokumentowany bankowymi dowodami wpłat na rzecz strony powodowej 4 kwot po 150 zł na rzecz należności strony powodowej, dochodzonej w niniejszej sprawie. Do zapłaty na rzecz strony powodowej z tytułu należności głównej pozostaje zatem kwota 17.287,74 zł (17.887,74 zł – 600 zł). Jednakże strona powodowa naliczała również pozwanej odsetki od należności głównej, liczone od dnia 28.06.2017 r. do dnia zapłaty i w tym zakresie powództwo okazało się również uzasadnione co do samej zasady, natomiast jedynie w części co do wysokości tj. do wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Oznacza to, że do kwoty należności głównej strony powodowej w wysokości 17.287,74 zł należało doliczyć odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty pozostałej do spłaty w okresach pomiędzy poszczególnymi wpłatami pozwanej tj. od kwoty 17.887,74 zł za okres od 28.06.2017 r. do 10.08.2017 r. (44 dni = 150,94 zł), od kwoty 17.737,74 zł za okres od 11.08.2017 r. do 11.09.2017 r. (32 dni = 108,86 zł), od kwoty 17.587,74 zł za okres od 12.09.2017 r. do 11.10.2017 r. (30 dni = 101,19 zł), od kwoty 17.437,74 zł za okres od 12.10.2017 r. do 10.11.2017 r. (30 dni = 100,33 zł), od kwoty 17.287,74 zł za okres od 11.11.2017 r. do 30.11.2017 r. (dnia wyrokowania w niniejszej sprawie – 20 dni = 66,31 zł). Łącznie zatem strona powodowa mogła zasadnie żądać również zasądzenia odsetek, których skapitalizowana kwota do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie wynosi 527,63 zł, co łącznie z kwotą należności głównej daje kwotę 17.815,37 zł (17.287,74 zł + 527,63 zł), zasądzoną w pkt I wyroku w niniejszej sprawie na rzecz strony powodowej od pozwanej. W pozostałym zakresie powództwo ulegało oddaleniu jako bezzasadne zarówno w zakresie należności głównej, jak i w zakresie roszczenia odsetkowego, o czym orzeczono w pkt III wyroku. Strona powodowa bowiem w toku procesu nie zmodyfikowała swojego powództwa, mimo wpłat dokonywanych przez pozwaną. Natomiast żądanie strony powodowej zapłaty przez pozwaną odsetek za opóźnienie w wysokości równej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie należało uznać za bezzasadne w zakresie przenoszącym wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie. Zgodnie bowiem z art. 48 ust. 1 Prawa wekslowego (mającego również zastosowanie do weksli własnych – art. 103 Prawa wekslowego) posiadacz weksla może żądać od zobowiązanego zwrotnie przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności, a strona powodowa dochodziła w niniejszej sprawie roszczenia z weksla, a nie na podstawie zawartej z pozwaną umowy pożyczki.

Nadto Sąd rozłożył na raty zasądzoną w pkt II wyroku na rzecz strony powodowej łączną kwotę 17.815,37 zł, uznając za zasadny wniosek pozwanej w tym przedmiocie. Zgodnie z art. 320 Kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie i orzecznictwie przepis ten zawiera szczególną zasadę wyrokowania, określaną jako "moratorium sędziego"; obok charakteru procesowego ma on także cechy normy materialnoprawnej (m.in. K. P., M. P.). Podstawą zastosowania przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. Sentencja wyroku zasądzającego świadczenie przy zastosowaniu art. 320 powinna zawierać dwa człony: jeden zawierający zasądzenie świadczenia i drugi zawierający rozłożenie tego świadczenia na raty. Ta druga część sentencji ma charakter konstytutywny i wkraczający w dziedzinę prawa materialnego (m.in. wyrok SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 20/06, LEX nr 198525), uprawnia bowiem sąd z urzędu do modyfikowania treści łączącego strony stosunku cywilnoprawnego (w inny sposób niż określa to treść tego stosunku). Według judykatury, rozkładając zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie art. 320 - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61). Hipoteza art. 320 Kpc nie określa, a tym bardziej nie ogranicza podmiotowego zakresu jego oddziaływania, należy zatem uznać, że powinien być stosowany z uwzględnieniem zarówno interesu pozwanego, który jest eksponowany częściej, jak i interesu powoda. Oznacza to, że rozważając zastosowanie art. 320, sąd musi brać pod uwagę interesy obu stron, a także skutki, jakie orzeczenie spowoduje w ich sferze prawnej i życiowej (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131). W doktrynie wskazuje się, że zastosowanie art. 320 jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Nie ma tu mowy o wypadkach wyjątkowych, a więc szczególnie rzadkich, niecodziennych lub nadzwyczajnych (por. np. art. 424¹ § 2 Kpc), lecz chodzi o wypadki szczególnie uzasadnione, czyli takie, które bardzo, ponadprzeciętnie lub w sposób nadzwyczajny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia. Ocena tych wypadków należy do sądu, nie jest jednak oceną dowolną; musi być poprzedzona niezbędnymi ustaleniami oraz wsparta przekonującym wywodem. Okoliczności pozwalające na zakwalifikowanie określonego wypadku jako szczególnie uzasadnionego mogą wynikać głównie ze stanu majątkowego stron, ich sytuacji rodzinnej lub zdrowotnej oraz z doraźnych – stwierdzonych przez sąd – trudności ze spełnieniem świadczenia w terminie wynikającym z treści roszczenia. Chodzi zwłaszcza o wypadki, w których spełnienie zasądzonych świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania albo bardzo utrudnione lub narażałoby jego bądź jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być subiektywne, wynikające z indywidualnych cech i zachowań stron, a także obiektywne, spowodowane np. zjawiskami przyrodniczymi, sytuacją gospodarczą lub innymi czynnikami samoistnymi, niezależnymi od stron. W piśmiennictwie przyjmuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek może wynikać także z potrzeby usprawnienia i urealnienia wykonalności orzeczenia oraz uniknięcia egzekucji oraz jej dolegliwości i kosztów, a przez to zwiększenia szansy wierzyciela na uzyskanie zaspokojenia (A. Ratajczak, Prawo sędziowskie przewidziane w art. 320 k.p.c. jako podstawa orzekania w postępowaniu cywilnym (w:) A. Doczekalska (red.), Z zagadnień współczesnego prawa polskiego, Warszawa 2011, s. 381; E. Gapska, Głosa do uchwały SN z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSP 2010, z. 4, poz. 44).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie istnieją przesłanki do uznania, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający rozłożenie zasądzonych od pozwanej świadczenia na raty. Mając bowiem na uwadze wynikającą z ustalonego stanu faktycznego aktualnie bardzo trudną sytuację finansową i osobistą pozwanej i jej rodziny, znajdującą się de facto w tzw. spirali zadłużenia, w którą pozwana i jej rodzina popadła nie ze swojej winy, lecz w głównej mierze z wydarzeń losowych, a jednocześnie fakt starań pozwanej o wywiązywanie się przynajmniej częściowo – mimo wszystko – z aktualnych, bardzo licznych zobowiązań finansowych wobec różnych podmiotów, w tym strony powodowej, wreszcie deklarację samej pozwanej co do zamiaru i realnych możliwości i terminów spłat zadłużenia względem strony powodowej, należało, zdaniem Sądu, rozłożyć zasądzone od pozwanej świadczenie na 118 miesięcznych rat, płatnych do 12 dnia każdego miesiąca, począwszy od miesiąca kalendarzowego następującego po prawomocności wyroku w niniejszej sprawie, z tym że pierwsza z tych rat wynosi 265,37 zł, a pozostałe 117 rat

wynoszą po 150 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek rat (których strona powodowa może żądać na podstawie ww. art. 48 ust. 1 Prawa wekslowego). W ocenie Sądu tak ustalone raty uwzględniają również interes strony powodowej. Rozłożenie świadczenia na raty służyć będzie bowiem również urealnieniu wykonania orzeczenia w niniejszej sprawie i możliwości jego ewentualnej egzekucji, mając na uwadze że należność wobec strony powodowej nie jest jedyną należnością, którą musi spłacać pozwana wobec strony powodowej jak i wobec innych podmiotów.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt IV wyroku w oparciu o art. 102 Kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążać strony przegrywającej (którą była w niniejszej sprawie prawie w całości pozwana – art. 100 zd. 2 Kpc) w ogóle kosztami. W art. 102 Kpc ustawodawca odwołuje się do pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”. Należą do nich zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, w świetle których, uzasadniona jest ocena, że chodzi o wypadek szczególnie uzasadniony. Skorzystanie z możliwości zastosowania tego przepisu ustawodawca pozostawia uznaniu sądu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 września 2012r., IV CZ 54/12, postanowienie SN z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 132/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia z dnia 30 sierpnia 2013 r., I ACa 449/13). Kwestia zastosowania art. 102 Kpc pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności (zob. postanowienie SN z dnia 10 października 2012 r., I CZ 66/12). Sąd nie obciążając pozwanej kosztami procesu w niniejszej sprawie miał na uwadze jej ujawnioną, wynikającą z ustalonego stanu faktycznego, niezwykle trudną sytuacją osobistą i majątkową, która spowodowałaby, że egzekucja tych kosztów w ocenie Sądu byłaby zbyt dla niej obciążająca. Należy bowiem wziąć pod uwagę ustalone przyczyny, z powodu których pozwana zaciągnęła to i inne zobowiązania finansowe u strony pozwanej, wiek pozwanej i jej męża, niezbyt wysokie dochody, wreszcie niezwykle liczne obciążenia finansowe z innych tytułów, którym pozwana i jej mąż starają się sprostać stosownie do swoich możliwości. Sąd orzekając o kosztach wziął również pod uwagę postawę pozwanej, która w toku procesu w niniejszej sprawie dokonała określonych wpłat na rzecz zadłużenia u strony powodowej oraz przy pierwszej czynności procesowej przyznała fakt swojego zadłużenia wobec strony powodowej i nie negowała go również co do wysokości poza zaliczeniem na jego poczet dokonanych przez nią wpłat, wnosząc jedynie o rozłożenie pozostałego świadczeni na raty i nie obciążanie jej kosztami postępowania. Tym samym zachowanie pozwanej pozwoliło uniknąć powstaniu dodatkowych kosztów postępowania oraz przyspieszyło stronie powodowej możliwość wyegzekwowania swojego roszczenia. Mając powyższe na uwadze niezasadnym i sprzecznym z zasadami współżycia społecznego byłoby obciążenie pozwanej kosztami procesu, bowiem mimo, iż brak zapłaty przez pozwaną doprowadził do wytoczenia przez stronę powodową powództwa, to postawa pozwanej w trakcie postępowania przyczyniła się do szybkiego rozstrzygnięcia sprawy. Takie zachowanie pozwanej w ocenie Sądu zasługuje na uwzględnienie przy orzekaniu o kosztach procesu, jako jedna z okoliczności przemawiających za istnieniem szczególnego wypadku, o którym mowa w cytowanym wyżej art. 102 Kpc.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.